

Bruxelles, 23. svibnja 2023.
(OR. en)

9043/23

**Međuinstitucijski predmet:
2008/0140(CNS)**

**SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131**

IZVJEŠĆE

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	8468/23
Br. dok. Kom.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Predmet:	Prijedlog direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju – <i>izvješće o napretku</i>

I. UVOD

Komisija je 2. srpnja 2008. donijela prijedlog direktive Vijeća kojim se zaštita od diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije želi proširiti na područja izvan zapošljavanja. Nadopunjujući postojeće zakonodavstvo EZ-a¹ u tom području, predloženom horizontalnom direktivom o jednakom postupanju zabranila bi se diskriminacija na navedenim temeljima u sljedećim područjima: socijalnoj zaštiti, što uključuje i socijalno osiguranje i zdravstvenu zaštitu, obrazovanju te pristupu robi i uslugama, što uključuje i stanovanje.

¹ Posebno direktive Vijeća 79/7/EEZ, 2000/43/EZ, 2000/78/EZ i 2004/113/EZ.

Velika većina delegacija prijedlog je u načelu pozdravila, a mnoge su poduprle činjenicu da se njime postojeći pravni okvir želi upotpuniti radom na svim četirima temeljima diskriminacije s pomoću horizontalnog pristupa.

Većina delegacija potvrdila je važnost promicanja jednakog postupanja kao zajedničke vrijednosti u EU-u. Nekoliko je delegacija posebice naglasilo važnost prijedloga u kontekstu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCPRD). Međutim, neke delegacije radije bi dale prednost ambicioznijim odredbama u pogledu invaliditeta.

Premda naglašavaju važnost borbe protiv diskriminacije, neke su delegacije dovele u pitanje potrebu za prijedlogom Komisije, koji vide kao narušavanje nacionalne nadležnosti za određena pitanja i smatraju ga oprečnim načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti. Neke delegacije također su zatražile pojašnjenja i izrazile zabrinutost, posebno u vezi s nedostatkom pravne sigurnosti, podjelom nadležnosti te praktičnim, financijskim i pravnim učinkom prijedloga.

Dvije delegacije zadržale su opću rezervu u pogledu prijedloga kao takvog.

Zasad su sve delegacije zadržale opću analitičku rezervu na tekst.

Delegacije CZ i DK zadržale su parlamentarnu analitičku rezervu. Komisija podupire traženje kompromisa, a u ovoj fazi zadržava analitičku rezervu na sve izmjene svojeg izvornog prijedloga.

Europski parlament donio je svoje mišljenje 2. travnja 2009.² u okviru postupka savjetovanja. Nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona 1. prosinca 2009. prijedlog je sada obuhvaćen člankom 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te je stoga u Vijeću, nakon dobivanja *suglasnosti* Europskog parlamenta, potrebna jednoglasnost.

² Vidjeti dokument A6-0149/2009. Sadašnji saziv Parlamenta izvjestiteljicom je imenovao Alice Kuhnke (SE / Zeleni / Europski slobodni savez).

II. RAD VIJEĆA TIJEKOM ŠVEDSKOG PREDSJEDANJA

Nadovezujući se na rasprave održane 2021. i 2022., koje su uglavnom bile usmjerene na odredbe o invaliditetu³, Radna skupina za socijalna pitanja⁴ nastavila je s razmatranjem predmeta na temelju smjernica⁵ koje je podnijelo švedsko predsjedništvo.

U svojim smjernicama predsjedništvo je pozvalo delegacije da navedu smatraju li kako je potrebno dodatno pojasniti određene ključne odredbe u vezi s *pojmom diskriminacije* (članak 2.), *područjem primjene* (članak 3.) i *razumnom prilagodbom osobama s invaliditetom* (članak 4.a).

Velik broj delegacija nije smatrao da postoji potreba za daljnjim pojašnjenjem navedenih elemenata. Jedna delegacija ponovila je svoje stajalište da se prijedlogom ne poštuje načelo supsidijarnosti. Druge su smatrale kako je potrebno dodatno poraditi na tim trima pitanjima, kao i drugim dijelovima teksta. Glavna pitanja koja su otvorena tijekom rasprave uključivala su sljedeće:

Članak 2. – Pojam diskriminacije

Jedna je delegacija pozvala na jasnije definiranje pojma diskriminacije kako bi se izbjegla pravna nesigurnost i potreba za time da Sud Europske unije donosi tumačenje tog pojma u budućnosti.

Pojedine delegacije željele su da se pojam *diskriminacije na temelju više razloga* (uključujući intersekcijsku diskriminaciju) pojasni u člancima i u uvodnim izjavama⁶.

Pojedine delegacije pozvale su na to da se pojmovi *diskriminacije na temelju povezanosti* i *diskriminacije na temelju pretpostavke* vrate u tekst.

Jedna je delegacija željela da se područje primjene Direktive proširi kako bi, uz seksualnu orijentaciju, obuhvaćalo i rodni identitet i rodno izražavanje.

³ Vidjeti dokumente 9109/21, 14046/21 i 13070/22.

⁴ Sastanak je održan 11. svibnja 2023.

⁵ Dok. 8468/23.

⁶ Vidjeti i uvodnu izjavu 12.ab.

Pojedine delegacije smatrale su da je potrebno pojasniti odredbe o dopuštenim razlikama u postupanju kad je posrijedi pružanje financijskih usluga na temelju dobi ili zdravstvenog stanja koje može biti povezano s invaliditetom osobe, među ostalim u kontekstu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD).

Članak 3. – Područje primjene

Jedna je delegacija pozvala na pojašnjenje odredaba koje se odnose na „dob” kako bi se izbjegla pravna nesigurnost i potreba za time da Sud Europske unije donosi tumačenje tih odredaba u budućnosti.

Jedna je delegacija pozvala na brisanje upućivanja o ograničenju u odnosu na nacionalne „pravne tradicije” kako bi se osiguralo poštovanje nadređenosti prava EU-a (članak 3. stavak 1.) Jedna je delegacija također dovela u pitanje isključivanje prava na naknade socijalne sigurnosti povezane s bračnim statusom iz područja primjene Direktive.

Članak 4.a – Razumna prilagodba osobama s invaliditetom

Pojedine delegacije smatrale su da je potrebno pojasniti posebna prava i izuzeća koja proizlaze iz odredaba koje se odnose na razumnu prilagodbu, uključujući pojam nerazmjernog opterećenja. Podsjećajući na važnost očuvanja sukladnosti s UNCRPD-om, nekoliko delegacija također je upozorilo da ne bi trebalo doći do bilo kakvog ublažavanja odredaba o invaliditetu, što uključuje dulji rok predviđen za provedbu zahtjeva za osiguravanje razumne prilagodbe (članak 15. stavak 2.). Jedna je delegacija pozvala na to da se u tekst ponovno uvedu odredbe o pristupačnosti.

Jedna je delegacija istaknula i potrebu za brisanjem ili usklađivanjem članka 12. s obzirom na raspravu koja je u tijeku u vezi s predloženim direktivama o standardima za tijela za ravnopravnost.

Predstavnik Komisije naglasio je potrebu za time da se očuva razina ambicije u pogledu zaštite od diskriminacije na temelju invaliditeta i izrazio stajalište da se Direktiva mora, u mjeri u kojoj je to moguće, tumačiti na način koji je usklađen s UNCRPD-om. Što se tiče pristupačnosti, predstavnik Komisije napomenuo je da je odredba iz izvornog prijedloga, u kojoj stoji kako se Direktivom ne dovode u pitanje odredbe prava Unije koje se odnose na pristupačnost u odnosu na određenu robu ili usluge, zadržana u postojećem tekstu (članak 4.a stavak 4.). Što se tiče brisanja odredaba o učinkovitom nediskriminirajućem pristupu, predstavnik Komisije podsjetio je i da je potrebno osigurati da se tom promjenom ne umanju zaštita osoba s invaliditetom u područjima obuhvaćenima Direktivom.

III. ZAKLJUČAK

Velik broj delegacija ponovno je potvrdio svoju snažnu potporu prijedlogu i njegovu brzom donošenju, pri čemu su mnogi naveli da bi mogli poduprijeti Direktivu kako je trenutačno sastavljena. Predstavnik Komisije istaknuo je da Komisija donošenje tog prijedloga i dalje smatra prioritetom te da je spremna nastaviti podupirati pregovore kako bi se postigao napredak u vezi s tim predmetom. S obzirom na vrijeme koje je proteklo od prvog podnošenja prijedloga, nekoliko delegacija također je pozvalo na rasprave na političkoj razini kako bi se, ako je to moguće, prekinuo zastoј.

Iako je tijekom posljednjih rasprava ostvaren određeni napredak, u kojem se opet pokazalo da postoji široka potpora za Nacrt direktive, jasno je da postoji potreba za opsežnijim daljnjim radom prije nego što se u Vijeću bude mogla postići potrebna jednoglasnost.